

คำแนะนำในการศึกษา

ชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 1 แหล่งน้ำในท้องถิ่น
นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยปฏิบัติ ดังนี้

1. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 10 ข้อ โดย
กากบาททับตัวอักษรที่เป็นคำตอบที่ถูก ในกระดาษคำตอบ
2. ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้
เพื่อจะได้ทราบว่า เมื่อเราศึกษาบทเรียนนี้แล้ว เราควรจะมี
พฤติกรรมอย่างไร
3. ศึกษาเนื้อหาในใบความรู้
4. ปฏิบัติตามใบกิจกรรมแล้วบันทึกผล
5. ทำแบบฝึกหัด ตรวจแบบฝึกหัดจากเฉลย
ท้ายเล่ม
6. ทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 10 ข้อ โดย
กากบาททับตัวอักษรที่เป็นคำตอบที่ถูก ในกระดาษคำตอบ
7. ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน
จากเฉลยในตอนท้ายเล่ม บันทึกผล เปรียบเทียบผล
การพัฒนา

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง แหล่งน้ำในท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับตัวอักษร
ที่เป็นคำตอบที่ถูก ในกระดาษคำตอบ

1. แหล่งน้ำที่ปกคลุมพื้นดิน เราเรียกว่าอะไร
 - ก. น้ำผิวดิน
 - ข. น้ำใต้ดิน
 - ค. น้ำบาดาล
 - ง. น้ำในอากาศ
2. ถ้าแบ่งผิวโลกออกเป็น 4 ส่วน แล้ว 3 ใน 4 ส่วนนั้นจะเป็นอะไร
 - ก. น้ำ
 - ข. น้ำจืด
 - ค. น้ำเค็ม
 - ง. น้ำผิวดิน
3. เนื่องจากน้ำจืดมีปริมาณน้อย แต่เรายังต้องใช้ประโยชน์จากน้ำ เราควรทำอย่างไร
 - ก. งดใช้น้ำ
 - ข. หาแหล่งน้ำใหม่
 - ค. ประหยัดการใช้น้ำ
 - ง. ถูกทุกข้อ

4. ทรัพยากรธรรมชาติในข้อใด ที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณแหล่งน้ำจืดบนผิวดิน
 - ก. ป่าไม้
 - ข. แร่ธาตุ
 - ค. อากาศ
 - ง. สัตว์ป่า
5. ข้อใดไม่ใช่แหล่งน้ำจืด
 - ก. ทะเล
 - ข. แม่น้ำ
 - ค. ลำห้วย
 - ง. ลำคลอง
6. แหล่งน้ำในข้อใดมีปริมาณมากที่สุด
 - ก. น้ำจืด
 - ข. น้ำเค็ม
 - ค. น้ำใต้ดิน
 - ง. น้ำในอากาศ
7. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์โดยตรงจากการใช้น้ำในชีวิตประจำวัน
 - ก. ใช้ดื่ม
 - ข. ใช้อาบ
 - ค. ใช้ล้างจาน
 - ง. ใช้เป็นแหล่งพักผ่อน

8. น้ำในแหล่งใดมีรสเค็ม
- ก. ทะเล
 - ข. น้ำตก
 - ค. แม่น้ำ
 - ง. ทะเลสาบ
9. ข้อใดเป็นแหล่งน้ำใต้ดิน
- ก. ห้วย
 - ข. ลำคลอง
 - ค. น้ำบาดาล
 - ง. มหาสมุทร
10. ถ้าไม่มีน้ำสิ่งมีชีวิตบนโลกจะเป็นอย่างไร
- ก. อยู่อย่างปกติ
 - ข. ไม่เจริญเติบโต
 - ค. ใหญ่โตกว่าปกติ
 - ง. ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

มันแข็งไปหมดครับ แหมทอดลมก่อนเร่เงิน
คงทำได้แหละครับ

ชุดที่ 1

แหล่งน้ำ
ใน
ท้องถิ่น

สาระที่ 6

กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรฐาน ว 6.1

เข้าใจกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนผิวโลกและภายในโลก ความสัมพันธ์ของกระบวนการต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และสัณฐานของโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัด

มฐ. ว 6.1 ข้อ 1

สำรวจและอธิบายสมบัติทางกายภาพ
ของน้ำจากแหล่งน้ำในท้องถิ่นและ
นำความรู้ไปใช้ประโยชน์

น้ำ

เป็นทรัพยากรธรรมชาติ
ที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิต
ของสิ่งมีชีวิต
น้ำมีทั้งน้ำบนผิวดิน น้ำใต้ดิน
และน้ำในบรรยากาศ

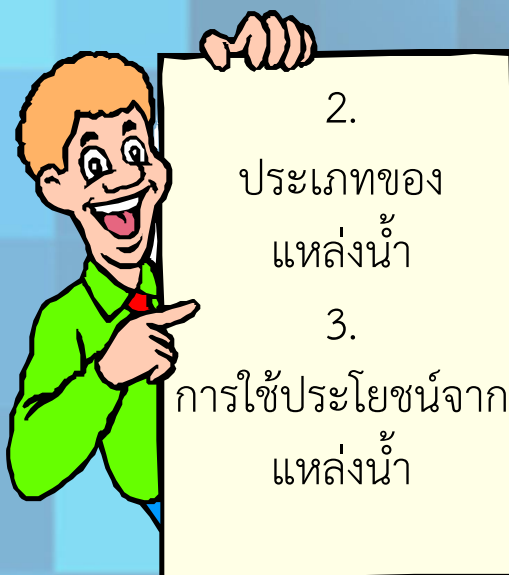
สาระสำคัญ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและบอกความหมายของแหล่งน้ำได้
2. สำรวจและนำเสนอแหล่งน้ำในท้องถิ่นได้
3. บอกประเภทของแหล่งน้ำที่มีบนพื้นโลกได้
4. บอกประโยชน์ของแหล่งน้ำได้
5. ปฏิบัติการสำรวจแหล่งน้ำในท้องถิ่นโดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้

สาระการเรียนรู้

ไมเคิล

แหล่งน้ำในท้องถิ่น

ภาพที่ 1 น้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติ
ภาพ : พิมพ์พิชชา คำไข

น้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติ เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามหาศาลและเป็นประโยชน์อย่างมากต่อสิ่งมีชีวิตทุกชีวิตในการดำรงชีวิต ถ้าขาดน้ำสิ่งมีชีวิตจะไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

แหล่งน้ำ หมายถึง บริเวณที่เป็นที่รวมของน้ำหรือบริเวณที่มีน้ำอยู่มาก

บนผิวโลกประกอบด้วยพื้นน้ำ 3 ส่วน พื้นดิน 1 ส่วน น้ำมีทั้งน้ำบนผิวดิน น้ำใต้ดิน และน้ำในบรรยากาศ

น้ำบนผิว

ได้แก่ น้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ มหาสมุทร เป็นต้น

ภาพที่ 2 หนองน้ำ
ภาพ : พิมพ์พิชชา ดำไช

ภาพที่ 3 ลำห้วย
ภาพ : พิมพ์พิชชา ดำไช

น้ำใต้ดิน

ประกอบด้วยน้ำในดินและน้ำบาดาล
 น้ำในดิน หมายถึง น้ำที่แทรกอยู่ในเนื้อดิน
 ส่วนน้ำบาดาล หมายถึง น้ำที่ถูกขังอยู่ภายในช่องว่าง
 ของชั้นหินที่อยู่ลึกลงไป

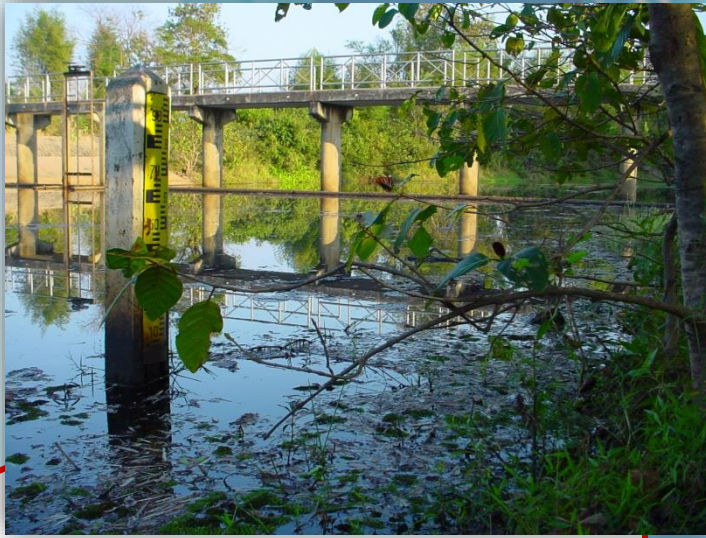

ภาพที่ 4 น้ำบาดาล

ภาพ : พิมพ์พิชชา คำไข

น้ำในบรรยากาศ

คือ แหล่งน้ำที่ได้จากการระเหย
 ของน้ำจากแหล่งน้ำผิวดินหรือ
 เกิดจากการหุงต้มที่กลายเป็น
 ไอน้ำแทรกในอากาศ
 ซึ่งเราไม่สามารถมองเห็นได้

ภาพที่ 5 ฝ่ายน้ำล้น
ภาพ : พิมพ์พิชชา ดำโง

น้ำ เป็นทรัพยากรธรรมชาติอย่างหนึ่งในแต่ละท้องถิ่นจะมีจำนวนแหล่งน้ำมากน้อยแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น

ในท้องถิ่นที่มีป่าไม้มากจะพบแหล่งน้ำมาก เพราะแหล่งน้ำมีความสัมพันธ์กับป่าไม้ เนื่องจากป่าไม้เป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำลำธาร บริเวณใดมีป่าไม้มาก ก็จะมี ความชุ่มชื้น และเกิดการหมุนเวียนของน้ำ เช่น เกิดเป็นฝนตกลงมาในแหล่งน้ำ ทำให้แหล่งน้ำในท้องถิ่นไม่แห้งขอด ให้คนและสัตว์ได้อาศัยดื่มกิน

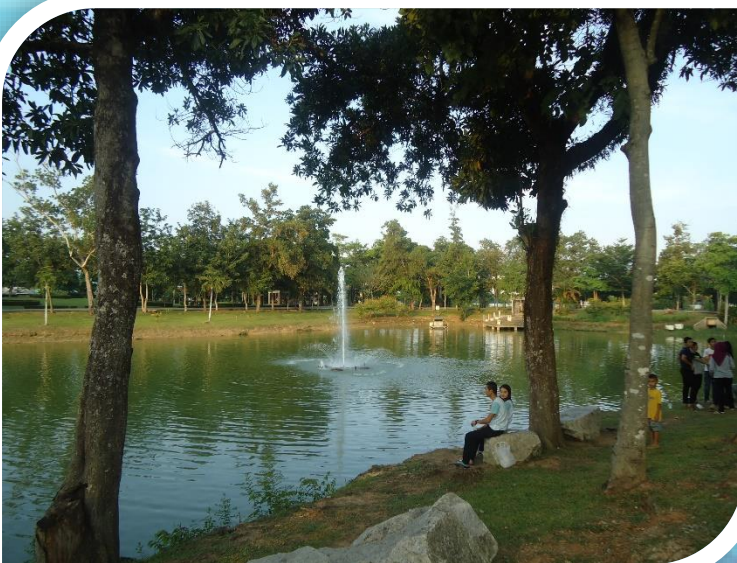
ส่วนในท้องถิ่นที่มีป่าไม้น้อย
หรือไม่มีป่าไม้ก็มักจะทำให้เกิดความแห้งแล้ง
และไม่ค่อยมีแหล่งน้ำสำหรับให้คนและ
สัตว์ได้ใช้ประโยชน์

ภาพที่ 6 ความแห้งแล้งเกิดจากการไม่มีป่าไม้หรือป่าไม้มีน้อย
ภาพ : พิมพ์พิชชา ดำโช

การใช้ประโยชน์จาก แหล่งน้ำในชุมชน

แหล่งน้ำในชุมชนเป็นน้ำผิวดิน ส่วนใหญ่เป็นน้ำจืด แหล่งน้ำจืดเหล่านี้ เป็นแหล่งที่มีประโยชน์ในการดำรงชีวิต ของคนและสัตว์ในท้องถิ่น เช่น ใช้ดื่ม ใช้ในการเพาะปลูก ทำความสะอาด เป็นที่อยู่อาศัย เป็นสถานที่พักผ่อน หย่อนใจ เป็นแหล่งอาหาร เป็นต้น

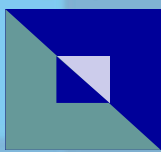
ภาพที่ 7 แหล่งน้ำมีประโยชน์เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
ภาพ : พิมพ์พิชชา คำโฆ

กิจกรรมการสำรวจ

แหล่งน้ำในท้องถิ่น

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้

1. มีทักษะการสังเกต
2. การจำแนกประเภท
3. การจัดทำและสื่อความหมายข้อมูล
4. การแปลความหมายข้อมูลและลงข้อสรุป

จุดประสงค์การสำรวจ

สำรวจและอธิบายแหล่งน้ำในท้องถิ่นได้

วัสดุอุปกรณ์

1. แหล่งน้ำในท้องถิ่น
2. สมุด
3. ปากกาหรือดินสอ

ภาพที่ 8 หนองสาธารณะ

ภาพ : พิมพ์พิชชา ดำโช

ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนกลุ่มละ 4 - 6 คน โดยวิธีการสุ่ม
2. ให้แต่ละกลุ่มสำรวจว่า ในท้องถิ่นของตนเอง มีแหล่งน้ำอะไรบ้าง อยู่ที่ไหนและคนในชุมชนใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในท้องถิ่นอย่างไร
3. บันทึกข้อมูล
4. นำผลมาเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น โดยให้ตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ชื่อกลุ่ม.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สมาชิกในกลุ่ม

1.....ประธานกลุ่ม

2.....กรรมการ

3.....กรรมการ

4.....กรรมการ

5.....กรรมการ

6.....เลขานุการกลุ่ม

บันทึกผล

ชื่อแหล่งน้ำ	สถานที่ตั้ง	ประเภทของแหล่งน้ำ	การใช้ประโยชน์

สรุปผลการสำรวจ

.....

.....

.....

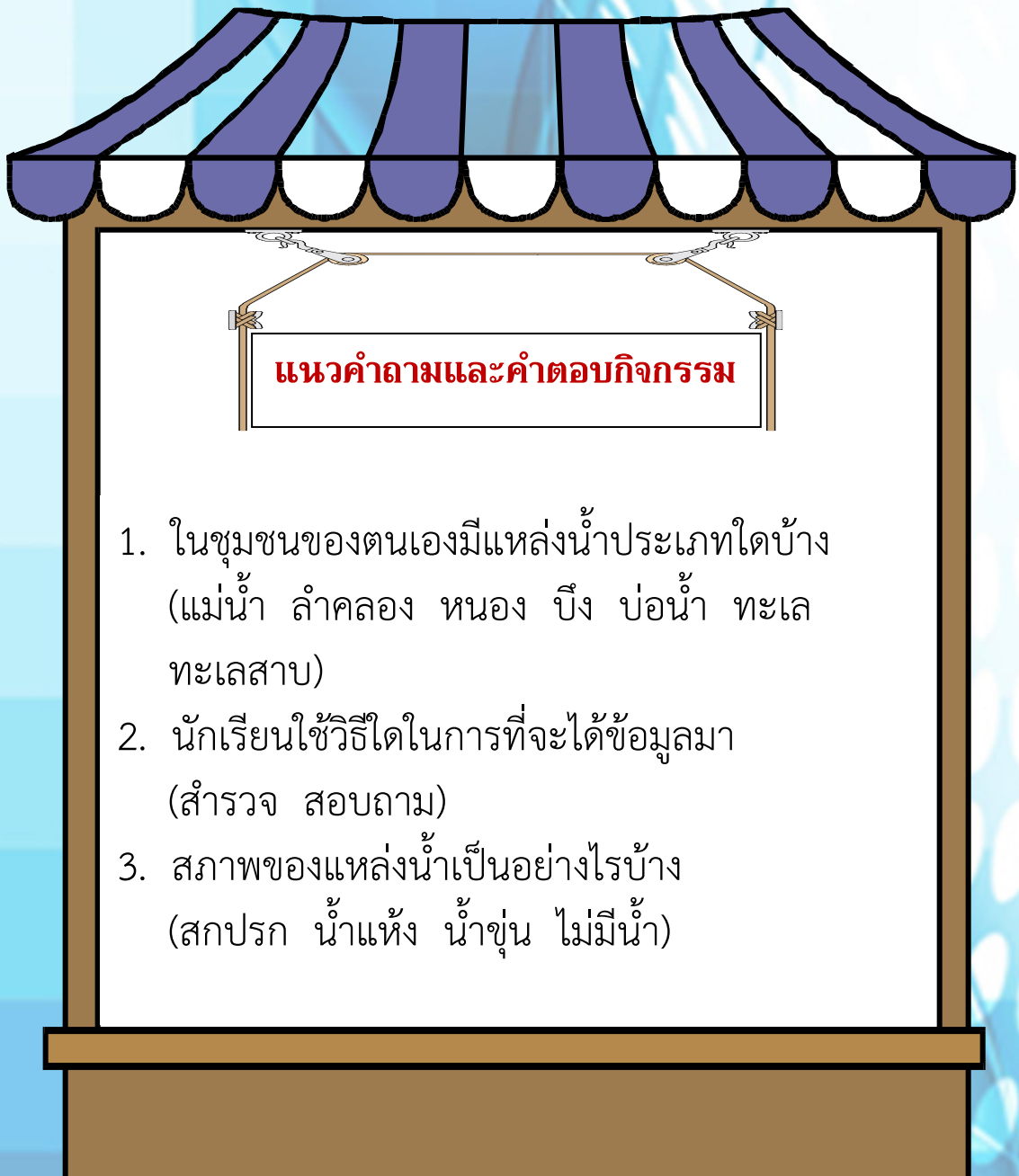
.....

.....

.....

ไม่สำรวจแหล่งน้ำมา
เนื่อถึงกันเรือล่มค่ะ

หน้าห้องคุณครูนะคะ

แบบฝึกหัด ชุดที่ 1 แหล่งน้ำในท้องถิ่น

คำชี้แจง เติมคำหรือข้อความลงในช่องว่าง

1. ผิวโลกประกอบด้วยน้ำ.....ส่วน ดิน.....ส่วน
2. น้ำในดิน หมายถึง.....
3. แหล่งน้ำมีความสัมพันธ์กับป่าไม้ คือ.....
.....
4. บริเวณที่ไม่มีป่าไม้ สิ่งที่จะเกิดขึ้นคือ.....
5. ชุมชนได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในชุมชน คือ.....
.....

ทำแบบฝึกนี้กันเถอะ
ง่วงๆ เอง

แบบฝึกหัด ชุดที่ 1 แหล่งน้ำในท้องถิ่น

1. 3, 1
2. น้ำที่แทรกอยู่ในเนื้อดิน
3. บริเวณใดมีป่ามากน้ำในแหล่งน้ำก็จะมีมาก
4. ความแห้งแล้ง
5. ใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตของคนและสัตว์

บันทึกผล

ชื่อแหล่งน้ำ	สถานที่ตั้ง	ประเภทของแหล่งน้ำ	การใช้ประโยชน์

อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

สรุปผลการสำรวจ

ในแต่ละท้องถิ่นมีปริมาณแหล่งน้ำแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น

อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน

- ▶ วิธีการสำรวจอาจทำหลายวิธีประกอบกัน เช่น เดินทางไปสำรวจแหล่งน้ำในชุมชน ส่วนในบริเวณที่อยู่ห่างไกล อาจสำรวจจากแผนที่หรือสอบถามข้อมูลจากผู้รู้

รู้ไว้ใช่ว่า

แหล่งน้ำ คือ บริเวณที่มีน้ำอยู่ โดยแต่ละแหล่งน้ำอาจเป็นน้ำหรือน้ำแข็งก็ได้ เช่น บริเวณขั้วโลก คลอง บึงและแม่น้ำ เป็นต้น โดยเราสามารถแบ่งแหล่งน้ำได้ ดังนี้

แหล่งน้ำตามธรรมชาติ คือ แหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น หนอง บึง แม่น้ำ ทะเลสาบและมหาสมุทร เป็นต้น

แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น คือ แหล่งน้ำที่เกิดขึ้นจากการก่อสร้างหรือขุด เช่น คลอง เขื่อนกั้นน้ำและอ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

โลกจะมีแหล่งน้ำ 3 ใน 4 ส่วนของพื้นที่ทั้งหมด 1 ส่วนจะเป็นทวีปทั้ง 6 ทวีป น้ำ 3 ส่วนของผิวโลกจะเป็นทะเลและมหาสมุทรที่เป็นแหล่งน้ำเค็ม 97 ส่วน น้ำแข็งที่อยู่ขั้วโลกเหนือและขั้วโลกใต้อีก 2 ส่วน และเป็นแหล่งน้ำจืดตามแหล่งน้ำลำธาร ทะเลสาบเพียง 1 ส่วนเท่านั้น แสดงว่า บนโลกของเราจะมีน้ำจืดที่เหมาะสมกับสัตว์ที่อาศัยบนพื้นโลกน้อยมาก

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง แหล่งน้ำในท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนกากบาท (X) ทับตัวอักษร
ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้อง ในกระดาษคำตอบ

1. แหล่งน้ำในข้อใดมีปริมาณมากที่สุด
 - ก. น้ำจืด
 - ข. น้ำเค็ม
 - ค. น้ำใต้ดิน
 - ง. น้ำในอากาศ
2. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์โดยตรงจากการใช้น้ำในชีวิตประจำวัน
 - ก. ใช้ดื่ม
 - ข. ใช้อาบ
 - ค. ใช้ล้างจาน
 - ง. ใช้เป็นแหล่งพักผ่อน
3. น้ำในแหล่งใดมีรสเค็ม
 - ก. ทะเล
 - ข. น้ำตก
 - ค. แม่น้ำ
 - ง. ทะเลสาบ
4. ข้อใดเป็นแหล่งน้ำใต้ดิน
 - ก. ห้วย
 - ข. ลำคลอง
 - ค. น้ำบาดาล
 - ง. มหาสมุทร

5. ถ้าไม่มีน้ำสิ่งมีชีวิตบนโลกจะเป็นอย่างไร
 - ก. อยู่อย่างปกติ
 - ข. ไม่เจริญเติบโต
 - ค. ใหญ่โตกว่าปกติ
 - ง. ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้
6. แหล่งน้ำที่ปกคลุมพื้นดิน เราเรียกว่าอะไร
 - ก. น้ำผิวดิน
 - ข. น้ำใต้ดิน
 - ค. น้ำบาดาล
 - ง. น้ำในอากาศ
7. ถ้าแบ่งผิวโลกออกเป็น 4 ส่วน แล้ว 3 ใน 4 ส่วนนั้นจะเป็นอะไร
 - ก. น้ำ
 - ข. น้ำจืด
 - ค. น้ำเค็ม
 - ง. น้ำผิวดิน
8. เนื่องจากน้ำจืดมีปริมาณน้อย แต่เรายังต้องใช้ประโยชน์จากน้ำ เราควรทำอย่างไร
 - ก. งดใช้น้ำ
 - ข. หาแหล่งน้ำใหม่
 - ค. ประหยัดการใช้น้ำ
 - ง. ถูกทุกข้อ

9. ทรัพยากรธรรมชาติในข้อใด ที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณ
แหล่งน้ำจืดบนผิวดิน

- ก. ป่าไม้
- ข. แร่ธาตุ
- ค. อากาศ
- ง. สัตว์ป่า

10. ข้อใดไม่ใช่แหล่งน้ำจืด

- ก. ทะเล
- ข. แม่น้ำ
- ค. ลำห้วย
- ง. ลำคลอง

แบบทดสอบหลังเรียนตะ
คงทำได้ทุกคะแนนตะ

เฉลยแบบทดสอบ

ก่อนเรียน		หลังเรียน	
1	ก	1	ข
2	ก	2	ง
3	ค	3	ก
4	ก	4	ค
5	ก	5	ง
6	ข	6	ก
7	ง	7	ก
8	ก	8	ค
9	ค	9	ก
10	ง	10	ก

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. **การจัดสาระการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.**
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- _____. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.
- วรรณทิพา รอดแรงคำ. **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
วิทยาศาสตร์ ป.3.** กรุงเทพฯ : บริษัทพัฒนาคุณภาพ
วิชาการ (พว.) จำกัด, 2548.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. **หนังสือเรียน
สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.** กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.
- สมศักดิ์ สินธุเวชญ์และคณะ. **วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3.** กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด,
2548.
- เอกรินทร์ สีมหาศาลและคณะ. **แม่บทมาตรฐาน วิทยาศาสตร์
ป.3.** กรุงเทพฯ : บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด,
มปป.